

Stéphane Le Foll miniszter újravi köszöntője az intézményi szereplőknek

Stéphane Le Foll miniszter a francia mezőgazdaság és élelmiszer-ipar költségvetési, érdekképviseleti és vállalati szereplőinek tartott újravi köszöntője alkalmával a következőket fogalmazta meg prioritásként az idei évre:

- a mezőgazdaság modernizációs elképzeléseinek továbbvitele és a régiókkal közös elképzelések kidolgozása, megvalósítása, ennek érdekében a KAP első pilléres támogatásaiból 3% átcsoportosítása a második pillérbe (kb. 200 millió euró),
- a KAP-reformmal kapcsolatos, még hiányzó részletek kidolgozása 2014. júniusáig,
- a versenyképesség növelési lehetőségeiről szóló, a szakszervezetekkel, szövetkezetekkel és a szakmai szervezetekkel folytatott tárgyalások lezárása,
- az élelmiszer-kivitel növelése, új piacok megszerzése (elsősorban Ázsia, Dél-Amerika),
- az élelmiszer-iparban a vállalati innováció erősítése (ideértve a szociális innovációt is), ezen keresztül a cégek versenyképességének növelése,
- a társadalom táplálkozásának minőségi javítása,
- nemzetközi téren a Földközi-tenger térségében való minél aktívabb szerepvállalás,
- a „weimar-i csoport” (azaz a francia-német-lengyel trió) működésének újraindítása,
- valamint az európai tejpiac stabilitásának megteremtésére hivatott francia kezdeményezés továbbvitele *(ebben elsősorban a nagy uniós tejtermelő országok partnerségére számítanak).*

A korábbi (más körben elmondott) köszöntőkhöz képest új elemként jelent meg a beszédben Törökország azt követően, hogy François Hollande köztársasági elnök látogatást tett az országban, ahová Stéphane Le Foll is elkísérte. Le Foll szavaiból egyértelműen kitűnt, Franciaország már most készül a jövő évi török G20-elnökségre és egyik célja annak elérése, hogy a mezőgazdaság prioritásként visszakerüljön a G20-ak programjába. Törökországra a francia mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek potenciális és nagy piacaként is számítanak, ennek egyik nyilvánvaló jele, hogy a delegációban helyet kaptak a francia marhahús-exportban érdekeltek is.

Január 28-án került sor Stéphane Le Foll mezőgazdasági miniszter hagyományos újravi köszöntőjére, amire a francia agrárium és élelmiszer-ipar képviselői kaptak meghívást. A korábbi, hasonló eseményekkel ellentétben ezen nem vett részt Guillaume Garot élelmiszer-gazdasági államtitkár, aki Azerbajdzsánban tartózkodott, kifejezetten a francia agrár-és élelmiszer-export bővítésének szándékával¹.

Törökország

A miniszter által érintett első téma François Hollande törökországi útja volt, ahol – mint fogalmazott – két évtizede nem járt francia államfő. Véleménye szerint, reményteli látogatás volt új perspektívákkal a láthatáron a két ország együttműködését illetően. Személy szerint ő maga is tagja volt az elnöki delegációnak, tárgyalt a török mezőgazdasági miniszterrel is. Le Foll szavaiból egyértelműen kitűnt, Franciaország már most készül a jövő évi török G20-elnökségre és egyik célja annak elérése, hogy a mezőgazdaság prioritásként visszakerüljön a G20-ak programjába. *(Emlékeztetőül: a mezőgazdaságot Nicolas Sarkozy tette a G20-ak egyik prioritásává a csoport 2011-es francia elnöksége alatt, a témát Mexikó továbbvitte, ám Oroszország nem tartotta fontosnak annak átvételét.)* Törökországra a francia mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek potenciális és nagy piacaként is számítanak, ennek egyik

nyilvánvaló jele, hogy a delegációban helyet kaptak a francia marhahús-exportban érdekelték is. Hozzátette, a török agrárminiszterrel folytatott tárgyalása során úgy tapasztalta, partnerét kifejezetten érdekli az USA-EU szabadkereskedelmi tárgyalások menete és mindazon érzékeny kérdések köre, amiket a felek a tárgyalások során érintenek.

A KAP-reform és az ezzel összefüggő kérdések

Stéphane Le Foll miniszter emlékeztetett arra, hogy a 2013-as évet több nagy döntés és ezekkel összefüggő nemzeti konzultáció jellemezte. Ezek között első helyen a KAP-pal kapcsolatos munkát emelte ki, aminek egyik része az uniós tárgyalásokat, a másik pedig a reform nemzeti szintű alkalmazását jelentette. Aláhúzta, nagyon nehéz volt a KAP költségvetésének hozzávetőleges szinten tartása, komoly erőfeszítéseket igényelt a köztársasági elnöktől magától is, ez csak úgy sikerülhetett, hogy a lehető legjobb stratégiát sikerült választani és késznek kellett lenni bizonyos kompromisszumok megkötésére, például a zöldítés területén, ahol el kellett kerülni az egyes tagországok közötti versenysemlegesség megbomlását. Véleménye szerint a KAP-reform tagadhatatlanul több új elemet is tartalmaz, ilyen a támogatások degresszivitása, az első néhány tíz hektár után járó magasabb támogatási összeg kifizetése (ami szerinte kifejezetten francia javaslat volt, amit más tagországok is átvettek), valamint az, hogy a támogatások termeléstől történő elválasztását jelentő évek után újra előtérbe kerültek a kapcsolt támogatások, ami uniós szinten egyre nagyobb fontossággal bír.

Aláhúzta, úgy kell a francia mezőgazdaságban a KAP-reformot végrehajtani, különösen a támogatások kiegyenlítését, hogy közben ne billenjen meg a mostani egyensúly és meg lehessen őrizni a francia mezőgazdaság sokszínűségét. Emlékeztetett arra, hogy a KAP-reform nemzeti szintű alkalmazásának fő irányait François Hollande jelentette be tavaly október másodikán - ennek egyik legfőbb eleme az állattenyésztés kiemelt támogatása a jövőben, ideértve többek között az állattartó gazdaságok takarmány-önellátási szintjének növelését és a fehérjenövények termesztésének ösztönzését. A második pilléres támogatások kezelése, az intézkedések végrehajtása jelentős részben a régiók hatáskörébe kerül egy nemzeti vezérlő elv megtartása mellett, az ezzel kapcsolatos részletek kidolgozása és a régiókkal való egyeztetések a tavaszra várhatók.

Hozzátette, elengedhetetlen a Bizottsággal való tárgyalások során a hatékony piacsabályozó eszközök fontosságának hangsúlyozása, elsősorban a tejpiac esetében, mivel az előzetes hírek szerint akár 20%-os bővülésre is lehet számítani az európai tejtermelésben. Kedvező piaci tendenciák esetén ez nem okozhat gondot, de egy piaci összeomlás esetén már igen, és ezt el kell kerülni más ágazatok esetében is. Ezért Franciaország eltökélt abban, hogy egy olyan tejpiaci szabályozó rendszer működjön az EU-ban, amivel minden körülmények között biztosítható az ágazat stabilitása. Ennek első elemeként szorgalmazzák egy uniós tejpiaci obszervatórium föllállítását, ehhez elsősorban a legnagyobb európai tejtermelő országokat akarják partnernek megnyerni – a miniszter ezek között említette Hollandiát, Dániát, Spanyolországot, Írországot és Lengyelországot. Lengyelországgal kapcsolatosan megjegyezte, lengyel partnerével nagyon eredményes tárgyalásokat folytatott és döntés született arról is, hogy újraindítják a „weimar-i csoport” (azaz a francia-német-lengyel trió) működését.

Le Foll emlékeztetett arra, hogy három héttel korábban találkozott új német partnerével, akivel ugyan nem minden kérdésben vannak teljesen azonos állásponton, de ezzel együtt meggyőződése, hogy a jövőben is nagyon eredményes lesz a két ország együttműködése a

KAP-pal kapcsolatos kérdésekben. A tárgyalásokat őszintének, nyíltak és eredményesnek tartotta, ahol olyan témák is előkerültek, mint a GMO-k. Ez utóbbival kapcsolatosan újfent aláhúzta, a francia pozíció egy jottányit sem változott, továbbra is annak hívei, hogy egy egységes európai keretben minden tagország maga dönthesse el, akar-e egyes GMO-szervezeteket termelni vagy sem.

Stéphane Le Foll nyomatékosította, a mediterrán térség hatalmas kihívás politikai, de még inkább gazdasági értelemben, a geopolitikai érdekek mellett Franciaország számára hatalmas gazdasági lehetőségekkel. Jelezte, hogy február elején Algériába utazik és részt vesz a „mediterrán AMIS” létrehozásában, amit várhatóan február 6-án jelentenek be a CIHEAMⁱⁱ-közgyűlés alkalmával. A miniszter szerint a CIHEAM a jövőben érdemi szerepet tölthet be az afrikai mezőgazdasági politikák koordinálásában is. Hozzátette, a Maghreb-térség olyannyira fontos a francia mezőgazdaság számára, hogy a közeljövőben több utazást is tervez ezekben az országokban, ahová valószínűleg elkíséri Xavier Beulin, a legnagyobb mezőgazdasági szakszervezeti szövetség, az FNSEA elnöke, aki egyben a Sofiprotéolⁱⁱⁱ elnöke is.

A nemzetközi kapcsolatokhoz tartozik, hogy október-novemberben a FAO-val, az INRÁ-val és a CIRAD-dal együttműködve Franciaország egy nagy kollokviumot tervez megszervezni Rómában az agroökológiai kérdésekről, a dátumot a közeljövőben pontosítják.

Agrár-belpolitikai kérdések

A mezőgazdasággal kapcsolatos belpolitikai kérdések sorába első helyen említette a mezőgazdaság jövőjével kapcsolatos törvénytervezetet (projet de loi pour l'avenir de l'agriculture, de l'alimentation et de la forêt), illetve azt, hogy a dokumentumot a Nemzetgyűlés első olvasatban már megszavazta, ahogy történt ez az agroökológiai átmenetről szóló tervezettel is.

A mezőgazdaság jövőjéről szóló törvény egyik fő eleme mindenképpen az agroökológiai átmenet, a miniszter ennek kapcsán hangsúlyozta, a gazdaságok ökológiai és ökonómiai hatékonyságának egyidejű növelése csak széles szakmai összefogással, az aktív termelői csoportok munkájával érhető el. Utalt arra, hogy az agroökológiával függ össze a fönntartható méhészettel kapcsolatos tavalyi döntés-sorozat és az elindított méhészet-fejlesztési program is, valamint a biogáz-termelés ösztönzését szolgáló intézkedés-csomag. Az agroökológiai átmenet része a biokontroll szerepének növelése és a mezőgazdasági erő- és munkagépeken végrehajtható környezetvédelmi fejlesztések támogatása is, a miniszter szerint ezek nagyon nagy lehetőségeket jelentenek a francia iparnak. A méhészettel függ össze, hogy a februári mezőgazdasági kiállítás alatt kerül sor az első földrajzi eredetvédett méz bemutatására is.

A miniszter emlékeztetett arra, hogy a törvény egyik fő elemének tartott GIEE-k, azaz az úgynevezett „**ökonómiai és környezetvédelmi csoportok**” (*groupements économiques et environnementaux*) szerepe elsősorban az lesz, hogy a gazdálkodók és gazdaságok összefogásával, tevékenységük összehangolásával a lehető leghatékonyabban, kollektív formában lehessen kezelni a környezetvédelmi kérdéseket és ezen belül ki lehessen dolgozni a helyi adottságokhoz legjobban illeszkedő agro-ökológiai termelési eljárásokat. A GIEE-k és az erdőgazdálkodás terén létrehozandó erdészeti ökonómiai és környezetvédelmi csoportok (*groupements d'intérêts économiques et environnementaux forestiers*, GIEEF) 2015-től kezdenek érdemben működni, rajtuk keresztül vissza kell adni a kollektív dinamizmust az agráriumnak és az egyéni kezdeményezések helyett a közösségieknek kell a fő szerepet kapniuk. Szerinte ez a francia mezőgazdaság alapvető érdeke, ez adja az igazi erőt, ezt kell támogatnia a fejlesztési politikának is.

Az **adminisztratív terhek csökkentése** (*simplification*) állandó kormányzati ígéretek tárgya, amit a szakma már jó ideje határozott fönntartásokkal kezel és attól tart, ez pontosan az ellenkezőjét fogja takarni. Pedig Stéphane Le Foll most is ígéretet tett arra, hogy gyorsítják a beruházások engedélyezését és a jelenlegi, átlagosan három éves procedúra érdemben rövidülni fog, ami igaz lesz a biogáz-telepek engedélyezésére is (és általában véve is prioritást kap a biometán előállítás). A miniszter olvasatában részben az [Écophyto-terv](#) (korábban [Écophyto-2018](#)^{iv}) megvalósításával, részben a megígért adminisztratív egyszerűsítésekkel kapcsolatos a növényvédőszer-hatóanyagok engedélyezési eljárásának megváltoztatása – ennek nyomán az engedélyek kiadása a tárcától az ANSES-hez került. A miniszter szerint ez lényegesen egyszerűbbé teszi a folyamatot, valamint világos jel a kompetenciák szétválasztásának. Nyomatékosan cáfolta, hogy ez a politikai felelősség alóli kibújást jelentené, ellenkezőleg, a felelősségi körök szétválasztása és a procedúra egyszerűbbé, átláthatóbbá tétele volt a cél. A politikának semmi befolyása nem szabad, hogy legyen az engedélyezésre, azt kizárólag szakmai alapon kell eldönteni.

A **szakoktatás és a K+F erősítése**, a tudásanyag minden lehetséges formában való szélesítése is a tárca prioritásai közé tartozik. Szerinte különösen fontos az állatorvosi képzés színvonalának megőrzése, hatékonyságának növelése – ennek érdekében a négy állatorvosi karból létrehozzák az Országos Állatorvosi Intézetet (*Institut vétérinaire de France*), ezen keresztül erősíteni kívánják a nemzeti és nemzetközi kihívásoknak való eredményesebb megfelelést. Elismerte, hogy az erre vonatkozó javaslatot a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi érdek-egyeztető tanács ([CESE](#)) elvetette és szükségtelennek tartotta az intézmény létrehozását, de jelezte, a Nemzetgyűlésben tovább folytatják a vitát erről, ő pedig személy szerint meg van győződve arról, hogy szükség van az intézet föllállítására.

Stéphane le Foll és Guillaume Garot nagy fontosságot tulajdonít a társadalom élelmezés-minőségének javítására, valamint az élelmiszer-pazarlás visszaszorítására. A pazarlás csökkentése vonatkozik a termőföldekre is, ezzel kapcsolatosan a tárcavezető most várja a jelentést a földhasználat aktuális helyzetéről és a tapasztalható tendenciákról, különös tekintettel a művelés alóli végleges kivonásra. Az említett törvénytervezetben ezért akarják megerősíteni a regionális földalapok (SAFER) szerepét, aminek elsődleges célja a termelési potenciál fönntartása, kiemelt figyelmet fordítva a földrajzi eredetvédett termékek előállításához szükséges termőföld-háttérre. Nagyon rossz, mondta, hogy pontosan a legjobb termőhelyi besorolású földek esetében a legnagyobb a művelés alóli kivonás mértéke, ami magának a francia mezőgazdaságnak a termelési potenciálját is veszélyezteti.

Szociális téren a mezőgazdasági nyugdíjak kérdését, ezen belül is ezek összegének növelését emelte ki – véleménye szerint az első lépések megtörténtek, a továbbiakat is a szakmával való folyamatos egyeztetések mellett hozzák meg. A mezőgazdasági nyugdíjak rendezésére François Hollande még elnökválasztási kampányában tett ígéretet, a tárcavezető szerint az eddigi intézkedések ezzel vannak összhangban. A mezőgazdasági társadalombiztosítás terén a következő feladatnak a miniszter a főfoglalkozású gazdák betegség miatt munkaképtelen állapotban töltött napokra járó térítés biztosítását nevezte meg.

A köztársasági elnök által beterjesztett versenyképességi paktumról szólva hangsúlyozta, az elmúlt tíz évben a francia vállalatok sokat veszítettek a piaci részesedésből és sajnálatos módon igaz ez a mediterrán térségben elfoglalt francia pozíciókra is, az exportban még az olyan termékek mennyisége is csökkent, mint a boré. A versenyképesség csak közös erőfeszítéssel és komoly szervezeti, működési átalakítások árán növelhető, csak azért viszont

nem fog sikerülni, mert „ők franciák” – tette hozzá. A potenciál jelen van, csak tudni kell kiaknázni és érvényesíteni a francia termékek minőségét és sokszínűségét. Hatalmas lehetőségek vannak a marhahús-exportban is, csak élni kell a lehetőségekkel, de az ágazat szervezeti reformjai nélkül ez nem fog sikerülni (*a törökországi látogatás egyik célja az oda irányuló francia marha-export növelése volt*). Az ágazat export-teljesítményét hivatott növelni az „export tanács” (Conseil export), ami a tárca nemzetközi politikai és gazdasági kapcsolatokért (is) felelős főigazgatósága (DGPAAT) égisze alatt működik, célja az exportálni kívánók minél hatékonyabb támogatása az export terén a maximális koordináció megvalósításával.

Ami a **költségvetési kérdéseket** illeti, jelezte, a szezonális munkavállalókkal kapcsolatos *dispositif TO-DE*^v, azaz a túlórakra adott kedvezmény megmarad 2015-ben is. A versenyképességi és munkahely-teremtési adóhitel intézményét pedig úgy módosítanák ([crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi](#), CICE), hogy az a szövetkezetek számára is elérhető legyen. Hangsúlyozta, nem lesz új „büntetőadó” a nitrogénre, szerinte az agroökológiai átmenet és a teljes nitrogén-mennyiség számítása sokkal eredményesebb és célravezetőbb lesz. Haladnak a szőlő telepítési jogok megszűnése utáni úgy helyzet értékelésével és az alkalmazkodás módjának kidolgozásával is.

A húskereskedelemben tapasztalt „zavarok” nyomán döntött a tárca a francia eredetű húsok egyfajta „többlet-információval való ellátása” mellett, a tervek szerint a „francia hús” logóval (*label „viande de France”*) kapcsolatos elképzeléseket néhány héttel a párizsi mezőgazdasági kiállítás, a SIA előtt jelentik be – a miniszter ennek dátumát a beszédben február 11-re tette.

A tejpiac a belpolitikában is fontos szereppel bír, ezért a miniszter megkerülhetetlennek tartja a tejjárral kapcsolatos ágazati tárgyalások folytatását a mediátor bevonásával. Jelezte, a jelenlegi ár 5-6 centtel alacsonyabb, min Németországban vagy Hollandiában, ami elfogadhatatlan számára: a mediátor szerepe, hogy ezen a helyzeten változtasson és javítsa a termelői oldal tárgyalási pozícióit.

Somogyi Norbert, Párizs

ⁱ Az út során Guillaume GAROT találkozott az azeri mezőgazdasági, valamint a gazdasági és ipari miniszterrel, továbbá a francia érdekeltségű vállalatok (Milla, Atena et Danone) helyi képviselőivel, továbbá meglátogatta az Azersun vállalat-csoport egyik tejjüzemét.

ⁱⁱ Centre International de Hautes Etudes Agronomiques Méditerranéennes – Földközi-tenger Térségi Nemzetközi Agrártudományi Központ, nemzetközi szervezet, a letéteményes Franciaország, székhelye Párizsban van.

ⁱⁱⁱ A [Sofiprotéol](#), mint az olaj- és fehérjenövény-termelők „bankja” Franciaországban 100 ezer növénytermelőt és 175 ezer állattartót képvisel, ilyen háttérrel valósít meg egyre jelentősebb befektetéseket már Afrikában is, legyen szó vetőmag- és takarmányüzemekről, bio-üzemanyag gyártásáról vagy növényi biomasszára alapozott vegyiparról, illetve vágóhidakról és húsfeldolgozókról. A Sofiprotéol égisze alatt kialakult vállalatcsoport bevételének (7,3 milliárd euró, 75% növénytermelésből, 25% állattenyésztésből) 26%-a származik külföldről, alkalmazottainak pedig 35%-a dolgozik Franciaországon kívül. Afrikában jelen vannak Marokkóban, Algériában, Tunéziában és Szenegálban, Ázsiában pedig Malajziában. Európában Szerbia, Románia, Spanyolország, Olaszország, Törökország, Lengyelország, Dánia, Ausztria, Csehország, Belgium, Norvégia tartozik az érdekeltségi körbe, valamint jelen van a Sofiprotéol az USA-ban. Banki részlegük 2012-ben 75 millió eurónyi új fejlesztési kötelezettséget vállalt.

^{iv} <http://agriculture.gouv.fr/ecophyto-2018.510>

^v [dispositif d'exonérations " travailleurs occasionnels "](#)